

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2010

Valtion t&k-rahoitus kasvaa 155 miljoonaa euroa vuonna 2010

Vuoden 2010 talousarvion määrärahoja ja myöntämisvaltuuksia kohdennetaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan kaikkiaan 2 055 miljoonaa euroa. T&k-rahoitus kasvaa Tilastokeskuksen mukaan edellisvuodesta 155 miljoonaa euroa. Samalla julkisen t&k-rahoituksen osuus bruttokansantuotteesta nousee arviolta 1,17 prosenttiin.

Opetusministeriön osuus valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta on 45 prosenttia ja työ- ja elinkeinoministeriön 37 prosenttia. Opetusministeriön tutkimus- ja kehittämisrahoitus on 933 miljoonaa euroa ja työ- ja elinkeinoministeriön runsaat 763 miljoonaa euroa. OPM:n t&k-rahoitus kasvaa vuonna 2010 noin 95 miljoonaa euroa ja TEM:in rahoitukseen tulee 40 miljoonan euron lisäys. OPM:n hallinnonalan rahoituksen lisäys on valtaosin Suomen Akatemian rahoituksen kasvua. Myös puolustusministeriön jakama t&k-rahoitus kasvaa lähes 22 miljoonaa euroa.

Suomen Akatemian t&k-rahoitus kasvaa 75 miljoonaa euroa, pääosin budjetointitavan muutoksesta johtuen. Akatemian rahoitus on kaikkiaan 384 miljoonaa euroa. Tekesin valtuuksiin ja määrärahoihin tulee 36 miljoonan euron lisäys ja t&k-rahoitus on 611 miljoonaa euroa. Yliopistojen tutkimusrahoitusta tilastoidaan 506 miljoonaa euroa, mikä on 16 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Lähinnä ministeriöissä tehtävän muun tutkimuksen rahoitus kasvaa 31 miljoonalla eurolla 218 miljoonaan euroon. Valtion tutkimuslaitosten harjoittaman t&k-toiminnan budjettirahoitus sen sijaan vähenee hieman vuonna 2010.

Yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan suurin luokka on yleinen tieteen edistäminen 44 prosentin osuudellaan. Teollisen tuotannon ja teknologian edistämisen osuus on 24 prosenttia sekä yhteiskuntapolitiikan ja -palveluiden lohkon 14 prosenttia.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus 2010

	T&k-rahoitus milj. €	Osuus t&k-rahoituksesta, %	Nimellismuutos vuodesta 2009, %	Reaalimuutos vuodesta 2009, %
T&k-rahoitus yhteensä	2 055,2		8,2	6,2
Merkittävimmät hallinnonalat				
Opetusministeriö	932,7	45,4	11,4	9,3
Työ- ja elinkeinoministeriö	763,4	37,1	5,5	3,5
Sosiaali- ja terveysministeriö	130,7	6,4	7,9	5,9
Maa- ja metsätalousministeriö	97,6	4,7	-4,1	-5,9
Organisaation mukaan				
Yliopistot	506,3	24,6	3,3	1,4
Yliopistolliset keskussairaalat	40,0	1,9	0,0	-1,9
Suomen Akatemia	384,4	18,7	24,4	22,1
TEKES	610,8	29,7	6,2	4,3
Valtion tutkimuslaitokset	295,7	14,4	-1,1	-3,0
Muu tutkimusrahoitus	218,1	10,6	16,8	14,6

Sisällys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2010.....	3
1. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus tiede-, teknologia- ja innovaatiopolitiikassa.....	3
2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys.....	3
3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain.....	4
4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain.....	4
5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.....	5
6. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan voimavarat.....	5
Liitetaulukot	
1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2000-2010.....	8
2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2009 ja 2010.....	8
3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkinen rahoitusosuus bruttokansantuotteesta EU- ja eräissä muissa OECD-maissa vuodesta 1996 alkaen.....	9
4. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2010.....	9
5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot vuosina 2009 ja 2010.....	10
6. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot ja kokonaistutkimusmenot vuonna 2010.....	10
7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2000-2010.....	11
8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaalimuutos hallinnonaloittain vuosina 2000-2010.....	11
9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen hallinnonaloittain vuosina 2000-2010.....	12
10. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2009 ja 2010.....	12
11. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2000-2010.....	12
12. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaalimuutos organisaation mukaan vuosina 2000-2010.....	13
13. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen organisaation mukaan vuosina 2000-2010.....	13
14. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2010.....	13
15. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaalimuutos yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2010.....	14
16. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen yhteiskuntapoliittisen tavoiteluokan mukaan vuosina 2000-2010.....	14
Laatuseloste: tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa.....	15

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2010

1. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus tiede-, teknologia- ja innovaatiopolitiikassa

Suomen tutkimusjärjestelmää luonnehti 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen loppupuolella voimakkaan rakenteellisen kehittämisen kausi. Kehittämisen ja tehostamisen taustalla oli valtioneuvoston vuoden 2005 periaatepäätös, joka pohjautui julkisesta tutkimusjärjestelmästä teetettyyn arviointiin ja selvityksiin. Kehittämisen keskeisinä tavoitteina on ollut entistä laadukkaampi tutkimus- ja kehittämistoiminta. Toimenpiteisiin sisältyy mm. korkeakoululaitoksen kehittäminen, yliopistolain uudistaminen, akatemialain muutos, tutkimus- ja innovaationeuvoston perustaminen ja sektoritutkimuksen rakenteiden kehittäminen. Suomen julkisessa tutkimusjärjestelmässä onkin paraikaa meneillään laajoja rakenteellisia muutoksia.¹⁾

Tutkimus- ja innovaationeuvoston tiede-, teknologia- ja innovaatiopolitiikkaa koskevien linjausten mukaan Suomen kansallisena strategiana on kestävä ja tasapainoinen yhteiskunnallinen ja taloudellinen kehitys²⁾. Strategian sisällöllisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan sekä julkisen että yksityisen tutkimus- ja innovaatorahoituksen lisäämistä. Hallituksen toimeenpanovaiheessa olevan innovaatiopoliittisen selonteon mukaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiotoiminnan voimavaroja lisätään. Kansallisia tutkimusinfrastruktuureja ja Suomen osallistumista Euroopan unionin yhteisiin infrastruktuureihin vahvistetaan. Määrällinen tavoite on hallitusohjelmaan kirjattu t&k-menojen neljän prosentin osuus bruttokansantuotteesta vuonna 2011. Julkisen rahoituksen osuuden tulisi pysyä noin 30 prosentissa eli olla tavoitetilassa 1,2 prosenttia bkt:sta.

2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan määrärahojen ja myöntämisvaltuuksien kokonaissumma valtion vuoden 2010 talousarviossa nousee 2 055 miljoonaan euroon. T&k-rahoituksen määrä kasvaa edellisvuodesta 155 miljoonalla eurolla, mikä enemmän kuin kertaakaan 2000-luvulla. Kasvusta runsas 40 prosenttia on kuitenkin laskennallista muutosta. Joka tapauksessa rahoitus kasvaa nimellisesti yli kahdeksan prosenttia ja reaalisuorauksella kertyy runsas kuusi prosenttia. Samaan aikaan valtion kokonaismenojen lisäys on tätäkin suurempi. Näin ollen tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetun rahoituksen osuus valtion kokonaismenoista ilman valtionvelan hoitokustannuksia laskee hieman ja on 4,3 prosenttia.

Julkisen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen osuus bruttokansantuotteesta on 1990-luvun alusta lähtien pysytellyt yhden prosentin paikkeilla. Bruttokansantuotteen laskiessa osuus nousee vuonna 2010 arviolta³⁾ 1,17 prosenttiin. Vuonna 2009 osuus oli 1,10 ja vuotta aiemmin 0,98. Suomen julkisen tutkimusrahoituksen suhteellinen taso on kansainvälisesti vertaillen korkea. Suomi oli julkisten t&k-investointien osalta Portugalin ohella EU:n kärkimaita vuonna 2009. Sekä EU27-alueella että Japanissa osuus oli vuonna 2007 noin 0,70 prosenttia, Yhdysvalloissa sen sijaan prosentin pinnassa. EU-maiden keskinäiset erot ovat varsin suuria, sillä useissa tuoreissa jäsenmaissa, kuten Maltalla, Latviassa, Puolassa ja Slovakiassa jäädään 0,30 prosentin tasolle tai sen alle.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja sen osuus valtion menoista vuosina 2009 ja 2010

	Milj. €		Muutos %		
	2009	2010	Milj. €	Nimellinen	Reaalinen
Tutkimusrahoitus yhteensä	1 900	2 055	155	8,2	6,2
Valtion menot yhteensä	45 908	50 185	4 277	9,3	7,7
Valtion menot ilman valtionvelan kustannuksia	43 360	48 109	4 749	11,0	9,3
Tutkimusrahoituksen osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia	4,4	4,3			

¹⁾ Suomen tieteen tila ja taso 2009. Suomen Akatemian julkaisu 9/2009.

²⁾ Linjaus2008. Tiede- ja teknologianeuvosto 9.12.2008.

³⁾ Bkt 2009 ja 2010 valtiovarainministeriön ennuste.

3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta lähes 83 prosenttia kohdistuu opetusministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloille. Opetusministeriön osuus kaikesta t&k-rahoituksesta on kasvanut vuosittain miltei keskeytyksettä, niin myös työ- ja elinkeinoministeriön ja sen edeltäjän kauppa- ja teollisuusministeriön, mutta vaihtelevammin. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kannalta kaksi seuraavaksi suurinta ministeriötä, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö, hallinnoivat kumpikin 5–6 prosenttia t&k-rahoituksesta. Muiden hallinnonalojen osuudet jäävät korkeintaan pariin prosenttiin.

Opetusministeriön tutkimus- ja kehittämisrahoitus on kaikkiaan 930 miljoonaa euroa ja työ- ja elinkeinoministeriön runsaat 760 miljoonaa euroa. OPM:n rahoitus kasvaa vuonna 2010 noin 95 miljoonaa euroa ja myös TEM:n kanavoimaan t&k-rahoitukseen tulee 40 miljoonan euron lisäys. OPM:n rahoituksen lisäyksestä neljä viidesosaa on Suomen Akatemian rahoituksen kasvua ja loput kohdistuu pääosin yliopistotutkimukseen. TEM:n rahoituksen kasvusta puolestaan 90 prosenttia on Tekesin määrärahojen ja valtuuksien lisäystä. Puolustusministeriön rahoitus nousee miltei 22 miljoonaa euroa. Hallinnonalan t&k-rahoitus tosin vaihtelee mittavista kertahankinnoista johtuen vuosittain hyvinkin paljon. Esimerkiksi vuotta aiemmin rahoitus laski 16 miljoonaa euroa. Myös sosiaali- ja terveystieteiden t&k-rahoituksen määrä nousee liki kymmenen miljoonaa euroa, tosin eräiden määrärahojen laskentaperusteiden tarkentumisesta johtuen. Tutkimus- ja kehittämistoimintaa merkittävässä määrin harjoittavista hallinnonaloista maa- ja metsätalousministeriössä t&k-rahoitus vähenee neljällä miljoonalla eurolla.

Tutkimus- ja kehittämisrahoitusta eniten jakavat ministeriöt, työ- ja elinkeinoministeriö sekä opetusministeriö, ovat myös t&k-intensiivisimmät ministeriöt. Näiden kahden hallinnonalan menoista 18 ja 15 prosenttia kohdistuu tutkimus- ja kehittämistoimintaan, kun hallinnonalojen keskimääräinen osuus jää runsaaseen neljään prosenttiin. Ympäristöministeriön menoista kuusi prosenttia käytetään tutkimustoiminnan rahoittamiseen, muilla hallinnonaloilla osuudet jäävät muutamiin prosentteihin. T&k-intensiteetti on alhaisin valtiovarainministeriössä.

4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain

Tekes – teknologian ja innovaatioiden tutkimuskeskus hallinnoi 30 prosenttia julkisesta t&k-rahoituksesta. Yliopistojen osuus on neljäsosa, Suomen Akatemian lähes 19 prosenttia ja valtion tutkimuslaitosten noin 14 prosenttia. Yliopistollisten keskussairaaloitten osuus on kaksi prosenttia sekä muun hallinnon jakaman rahoituksen osuus runsas kymmenen prosenttia.

Suomen Akatemia ja Tekes rahoittavat hakijoiden välisen kilpailun perusteella asiantuntija-arvioiden mukaan valittuja parhaita tutkimushankkeita. Painotus kilpailun rahoituksen osuuden kasvattamiseen näkyy hyvin, sillä etenkin Suomen Akatemian osuus rahoituksen kanavoijana on 2000-luvulla kasvanut.

Suomen Akatemian jakaman tiederahoituksen määrä kasvaa vuonna 2010 noin 75 miljoonaa euroa, johtuen kuitenkin lähinnä myöntämisvaltuuksien budjetointitavan muuttumisesta. Kasvu ylittää joka tapauksessa 20 prosenttia ja samalla Akatemian osuus kaikesta t&k-rahoituksesta nousee parilla prosenttiyksiköllä. Tekesin valtuudet ja määrärahat kasvavat vuonna 2010 kaikkiaan 36 miljoonaa euroa ja Tekesin t&k-rahoitus on yhteensä 611 miljoonaa euroa. Tekesin t&k-rahoituksen lisäys on likipitään yhtä suuri kuin edustamansa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan kokonaisuudessaan. Yliopistojen tutkimusrahoitus ylittää 500 miljoonaa euroa, missä on kasvua edellisvuodesta 16 miljoonaa euroa.

Lähinnä ministeriöissä tehtävän muun tutkimuksen rahoitus kasvaa runsaat 30 miljoonaa euroa ollen yhteensä 218 miljoonaa euroa. Ministeriöt tilaavat tähän sisältyvillä ns. sitomattomilla tutkimusvaroilla tutkimushankkeita joko omilta (sektori)tutkimuslaitoksiltaan tai muilta tutkimuslaitoksilta tai yliopistoilta. Sitomattomia varoja käytetään myös hallinnonalakohtaisten tai valtakunnallisten kehittämisohjelmien rahoitukseen.

Yliopistosairaaloissa tehtävän tutkimustoiminnan rahoitus pysyy ennallaan, sillä valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan on vuoden 2009 tavoin 40 miljoonaa euroa. Valtion tutkimuslaitoksille budjetoitu t&k-rahoitus sen sijaan laskee kolme miljoonaa euroa.

5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta 44 prosenttia kohdistuu yleiseen tieteen edistämiseen. Tämän yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan suurimman pääluokan 909 miljoonaan euroon kohoavasta summasta 56 prosenttia on yliopistoissa tehtävän tutkimuksen rahoitusta ja loput valtaosin Suomen Akatemian jakamaa tiederahoitusta. Teollisuuden edistäminen on runsaan 490 miljoonan euron rahoituksellaan toiseksi suurin pääluokka. Sen osuus kaikesta t&k-rahoituksesta on 24 prosenttia. Yhteiskuntapolitiikan ja –palveluiden luokan tutkimukseen suuntautuu 284 miljoonaa euroa vastaten noin 14 prosentin osuutta. Energiantutkimusta rahoitetaan 166 miljoonalla eurolla.

Energiantutkimuksessa on ilmastonmuutoskeskustelun myötä käynnistynyt viime vuosina uusia ohjelmia ja suuria yksittäisiä projekteja. Tämä näkyy tavoiteluokan t&k-rahoituksessa, sillä sen määrä on muutamassa vuodessa yli kaksinkertaistunut. Yleisen tieteen edistämisen resurssien kehitys jatkuu vahvana, tosin vuoden 2010 kasvu on pääosin laskennallista, Suomen Akatemian valtuuksien budjetoitintapaan liittyvää lisäystä. Maanpuolustustutkimuksen kannalta vuosi 2010 on jälleen voimakkaan kasvun aikaa rahoituksen reaalikasvun noustessa liki 60 prosenttiin.

Yhteiskuntapolitiikan ja –palvelujen eri lohkoilla kehitys on viime vuosina ollut vaihtelevaa, eikä rahoituksen määrien muutoksen suhteen vuodesta 2009 vuoteen 2010 ilmene mitään erityistä, mikä antaisi viitteitä lähiaikojen painotuksista. Kuitenkin sekä koulutuksen että kansainvälisten suhteiden tutkimus vähenee kuluvana vuonna melko lailla, mutta toisaalta näille aloille on muutamana viime vuonna suunnattu tavallista enemmän varoja.

Vuosituhannen alun tilanteeseen verrattuna työelämän tutkimus, ympäristönsuojelu sekä yhdyskuntasuunnittelua, rakentamista ja asumista palveleva tutkimus ja kehittäminen eivät ole valtion budjettitalouden piirissä saaneet lisäresursseja, vaan pikemminkin päinvastoin. Kuljetus ja tietoliikenne näyttäisi ainakin pääasiallisesti olleen viimeksi kuluneen vuosikymmenen ajan ala, johon tutkimuksen ja kehittämisen rahoitusta on enenevässä määrin kohdennettu.

Muiden yhteiskunnallisten tehtävien luokkaan lukeutuu lukematon määrä eri tyyppistä yhteiskunnallisten ja sosiaalisten rakenteiden ja prosessien ja niiden muutosten tutkimusta. Tämän, mm. talouspoliittista tutkimusta, kaikenlaista tasa-arvotutkimusta, alueiden ja elinympäristöjen kehittämistä, konfliktien tutkimusta, kuluttajatutkimusta, hyvinvointipalvelujen kehittämiseen liittyviä hankkeita, kestävä (yhteiskunta-)kehitystä ja tulevaisuudentutkimusta sisältävän luokan resurssit ovat kolminkertaistuneet kymmenessä vuodessa.

6. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan voimavarat

Valtion tutkimuslaitosten, jotka ovat sektoritutkimuksen tärkeimpiä toimijoita, ensisijainen tehtävä on hankkia, tuottaa ja välittää tietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Tutkimustehtävien lisäksi laitoksilla on vaihtelevassa määrin erilaisia asiantuntija-, valvonta-, koulutus-, neuvonta- ja muita viranomaistehtäviä, maksullista ja muuta palvelutoimintaa jne. Tutkimuslaitokset tuottavat palveluita horisontaalisesti useille eri hallinnonaloille sekä muulle julkiselle sektorille. Ne tuottavat palveluita myös sekä yrityksille että kolmannen sektorin toimijoille.

Suurin osa tutkimuslaitoksissa tehtävästä tutkimus- ja kehittämistoiminnasta rahoitetaan talousarviossa myönnettyillä määrärahoilla, vaikkakin hallinnonalojen suoran tutkimuslaitoksille suunnatun budjettirahoituksen osuus on laskemassa. Budjettivarojen lisäksi toimintaa rahoitetaan yhä enemmän ulkopuolisella rahoituksella, joka koostuu maksullisen palvelutoiminnan tuloista sekä muualta kuin laitoksen omilta budjettiluvuilta tulevasta rahoituksesta. Ulkopuolinen rahoitus tulee pääosin kilpailuna useista lähteistä sekä kotimaiselta julkiselta että yksityiseltä sektorilta ja kansainvälisistä lähteistä. Ulkopuolisen rahoituksen osuus perustuu laitosten tulostavoitteisiin ja on siten arvioitu. Kilpaillun rahoituksen kasvun nähdään vaikuttavan positiivisesti valtion tutkimuslaitosten toimintaan vahvistamalla mm. tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta sekä parantamalla yhteistyötä tiedon tuottajien ja hyödyntäjien välillä. Osaamisen jatkuvuuden ja kehittymisen kannalta ulkopuolisen rahoituksen osuus ei kuitenkaan saisi nousta liian korkeaksi⁴⁾.

⁴⁾ Hyytinen, Kirsi, Torsti Loikkanen, Jari Konttinen ja Mika Nieminen: Valtion tutkimuslaitosten muutokset ja muutosten haasteet. Sektoritutkimuksen neuvottelukunnan julkaisuja 3:2009.

Tutkimusjärjestelmän muuttuessa valtion tutkimuslaitosten tehtäväkenttä yliopistojen ja yritysten välimaastossa on hämärtynyt ja niiden roolin täsmentämistä varten on perustettu Sektoritutkimuksen neuvottelukunta, joka koordinoi valtion sektoritutkimuksen kokonaisohjausta. Valtioneuvoston vuonna 2007 tekemän periaatepäätöksen mukaan valtion sektoritutkimusjärjestelmää kehitetään vastaamaan yhteiskunnan uusia tarpeita. Toiminnan tavoitteena on paitsi valmistella ehdotuksia sektoritutkimuksen rakenteellisesta uudistamisesta, myös mm. tehostaa sektoritutkimuksen suuntaamista ja lisätä tutkimuksen hyödyntämistä yli hallinnonalarajojen. Valtion tutkimuslaitoskentässä toteutettiin joitakin yhdistämissä vuonna 2009.

Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset t&k-menot

Valtion tutkimuslaitosten omien hallinnonalojensa budjeteista saama t&k-rahoitus vuodelle 2010 on noin 296 miljoonaa euroa. Määrärahat laskevat edellisvuodesta runsaat kolme miljoonaa euroa ja vähennystä kertyy reaalisestikin prosenteissa saman verran. Sektoritutkimus on rahoituksellisesti keskittynyttä. Neljä suurinta laitosta (Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT, Metsäntutkimuslaitos METLA, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL, jotka vastaavat teknologian t&k:sta, terveyden edistämisestä sekä maa- ja metsätalouden tutkimuksesta) käyttävät yhdessä lähes 200 miljoonaa euroa eli kaksi kolmasosaa kaikista laitoksille myönnetystä budjettirahoituksesta.

Suurimman yksittäisen toimijan VTT:n rahoitus säilyy edellisvuoden tasolla ja on 86 miljoonaa euroa. Useimpien muiden tutkimuslaitosten t&k:n budjettirahoitus pysyy vuoteen 2009 verrattuna ennallaan tai laskee. KTL:n ja STAKES:in yhdistyttyä perustetun THL:n rahoitus vähenee eniten, miltei kolme miljoonaa euroa. Elintarviketurvallisuusvirastossa muutos on kuitenkin suurin, sillä laitoksen toimintamomentilta tutkimukseen ja kehittämiseen osoitetut määrärahat puolittuvat. Ainoastaan Ilmatieteen laitoksen budjettirahoitus kasvaa selvästi, yli kaksi miljoonaa euroa.

Tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenot ja EU-rahoitus

Vaikka tutkimuslaitosten t&k-toiminnan budjettirahoitus laskee hieman vuonna 2010, nousevat kokonaistutkimusmenot kuitenkin runsaat 11 miljoonaa euroa. Lisäys perustuu laitosten saaman ulkopuolisen rahoituksen kasvuun. Tutkimuslaitosten kokonaismenot ovat yhteensä 552 miljoonaa euroa. Neljä suurinta laitosta (VTT, THL, MTT ja METLA) vastaavat yhdessä kolmesta neljäsosasta kaikista tutkimuslaitosten t&k-rahoituksesta. Yksinomaan Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen kokonaisrahoitus on 254 miljoonaa euroa, mikä on 46 prosenttia tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenoista.

Tutkimuslaitosten valtion budjetin ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrä nousee 256 miljoonaan euroon, mikä vastaa runsaan 46 prosentin osuutta laitosten kokonaisrahoituksesta. Ulkopuolisen rahoituksen lisäys, lähes 15 miljoonaa euroa, on samaa luokkaa kuin vuotta aiemmin. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos arvioi ulkopuolisen rahoituksensa kasvavan kahdeksan miljoonaa euroa, VTT ja MTT noin kaksi miljoonaa euroa. Muissa laitoksissa muutokset suuntaan tai toiseen jäivät melko vähäisiksi.

Ulkopuolisen t&k-rahoituksen osuus vaihtelee suuresti laitoksesta toiseen, sen osuus on 7–66 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Osuus on korkein Valtion teknillisessä tutkimuskeskuksessa ja VTT:n osuus kaikista tutkimuslaitosten ulkopuolisesta rahoituksesta on prosentteina sama 66. Ulkopuolista tutkimusrahoitusta käyttävät merkittävässä määrin myös mm. THL, Elintarviketurvallisuusvirasto EVIRA ja Suomen ympäristökeskus SYKE. Ulkopoliittinen instituutti UPI ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskus KOTUS arvioivat ulkopuolisen t&k-rahoituksensa jäävän alle kymmeneen prosenttiin kokonaistutkimusmenoista.

Tutkimuslaitokset arvioivat saavansa EU:lta tutkimusrahoitusta vuonna 2010 yhteensä 36 miljoonaa euroa. VTT:n osuus on 69 prosenttia. EU-rahoitus kasvaa edellisvuodesta kaksi miljoonaa euroa.

Tutkimuslaitosten t&k-rahoitus hallinnonaloittain

Hallinnonalojen tutkimusintensiivisyyttä voidaan varsinaisen t&k-toiminnan rahoitusosuuden ohella arvioida myös sillä, kuinka merkittävä rooli tutkimuslaitoksilla on kunkin hallinnonalan toiminnassa. Yliopistojen ja opetusministeriön hallinnonalan yhteiskunnallinen rooli tieteen ja tutkimuksen kentällä on laadullisesti erilainen eivätkä ne siten ole mukana vertailussa.

Tutkimustoiminnan kannalta keskeisten hallinnonalojen t&k-varoista keskimäärin vajaa kolmannes käytetään näiden hallinnonalojen tutkimuslaitoksissa. Hallinnonalojen toiminnallinen tutkimusintensiivisyys poikkeaa selvästi niiden yleisestä tutkimusintensiivisyydestä. Maa- ja metsätalousministeriössä tutkimuslaitosten osuus kaikesta t&k-rahoituksesta on 94 prosenttia ja sosiaali- ja terveysministeriössäkin 77 prosenttia. Työ- ja elinkeinoministeriössä, jossa yleinen tutkimusintensiivisyys on hallinnonaloittain korkein, ainoastaan 13 prosenttia käytetään tutkimuslaitosten suorana budjettirahoituksena. Huomattava osa TEM:n hallinnonalalla toimivan VTT:n ulkopuolisesta rahoituksesta tulee Tekesiltä ja tämä huomioiden ministeriön tutkimuslaitosten rahoitusosuus nousisi 20 prosenttiin.

Liitetaulukot

1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2000-2010

Vuosi	Valtion menot / T&k-rahoitus						
	Valtion menot (milj. €)	Valtion menot ilman velkaa (milj. €)	T&k-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoituksen osuus valtion menoista, % ¹	Valtion menot, reaalimuutos, %	Valtion menot ilman velkaa, reaalimuutos, %	T&k-rahoitus, reaalimuutos, %
2000	38 472,0	28 141,0	1 295,9	4,6	4,9	0,1	-2,1
2001	36 072,0	29 672,0	1 352,4	4,6	-9,2	2,1	0,7
2002	35 511,0	30 877,0	1 388,7	4,5	-4,1	1,4	-0,3
2003	36 897,0	32 244,0	1 452,8	4,5	1,6	2,1	1,6
2004	36 320,0	33 939,0	1 535,1	4,5	-3,8	2,9	3,1
2005	41 247,0	35 204,0	1 614,1	4,6	11,7	2,0	2,3
2006	40 871,0	37 124,0	1 694,3	4,6	-2,7	3,5	2,5
2007	43 251,9	37 986,6	1 739,6	4,6	3,1	-0,3	0,1
2008	44 923,0	41 277,0	1 813,8	4,4	-0,6	4,0	-1,1
2009	45 908,3	43 360,4	1 899,7	4,4	0,6	3,4	1,6
2010	50 185,2	48 109,2	2 055,2	4,3	7,7	9,3	6,2

1) osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia

2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2009 ja 2010

Hallinnonala / organisaatio	T&k-rahoitus				
	Milj.€ /2009	Milj.€ /2010	Muutos 2009-2010 /Milj. €	Muutos 2009-2010 /Nim. %	Muutos 2009-2010 /Reaal. %
Opetusministeriö	837,3	932,7	95,4	11,4	9,3
Yliopistot	490,0	506,3	16,3	3,3	1,4
Suomen Akatemia	309,0	384,4	75,4	24,4	22,1
Tutkimuslaitos	5,3	5,2	0,0	-0,2	-2,1
Muu	33,0	36,8	3,8	11,6	9,5
Työ- ja elinkeinoministeriö	723,5	763,4	39,9	5,5	3,5
TEKES	574,9	610,8	35,9	6,2	4,3
Tutkimuslaitokset	102,2	101,5	-0,7	-0,7	-2,5
Muu	46,4	51,2	4,7	10,1	8,1
Sosiaali- ja terveysministeriö	121,1	130,7	9,6	7,9	5,9
Tutkimuslaitokset	62,8	60,8	-2,0	-3,1	-5,0
Yliopistolliset keskussairaalat	40,0	40,0	0,0	0,0	-1,9
Muu	18,3	29,9	11,5	62,9	59,8
Maa- ja metsätalousministeriö	101,7	97,6	-4,2	-4,1	-5,9
Tutkimuslaitokset	95,1	92,0	-3,1	-3,3	-5,1
Muu	6,6	5,6	-1,1	-15,9	-17,4
Puolustusministeriö	34,7	56,3	21,5	62,0	59,0
Liikenne- ja viestintäministeriö	31,2	32,0	0,9	2,8	0,8
Tutkimuslaitos	14,1	16,3	2,2	15,9	13,8
Muu	17,1	15,7	-1,4	-8,1	-9,8
Ympäristöministeriö	22,3	20,0	-2,3	-10,2	-11,8
Tutkimuslaitos	11,1	11,3	0,2	2,2	0,3
Muu	11,2	8,7	-2,5	-22,4	-23,8
Ulkoasiainministeriö	13,1	9,2	-4,0	-30,3	-31,6
Valtiovarainministeriö	8,6	7,1	-1,5	-17,3	-18,9
Tutkimuslaitos	4,4	4,2	-0,2	-4,5	-6,3
Muu	4,2	2,9	-1,3	-30,8	-32,1
Eduskunta	3,3	3,3	0,0	-0,6	-2,5
Oikeusministeriö	1,9	2,1	0,1	6,6	4,6
Sisäasiainministeriö	0,8	0,8	0,0	-1,3	-3,1
Valtioneuvoston kanslia	0,2	0,2	0,0	0,0	-1,9
YHTEENSÄ	1 899,7	2 055,2	155,5	8,2	6,2

3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkinen rahoitusosuus bruttokansantuotteesta EU- ja eräissä muissa OECD-maissa vuodesta 1996 alkaen

Maa	T&k-toiminnan julkinen rahoitusosuus bkt:sta ¹													
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Alankomaat	0,81	0,83	0,79	0,78	0,77	0,75	0,74	0,74	0,73	0,69	0,71	0,69	0,70	0,80
Belgia	0,54	0,55	0,56	0,58	0,56	0,58	0,60	0,61	0,59	0,59	0,61	0,60	0,69	..
Britannia	0,74	0,71	0,65	0,67	0,67	0,66	0,75	0,74	0,69	0,67	0,67	0,66	0,64	..
Bulgaria	0,43	0,33	0,37	0,35	0,33	0,31	0,30	0,28
Espanja	0,47	0,48	0,55	0,56	0,60	0,66	0,74	0,73	0,80	0,84	1,00	1,08	1,00	..
Irlanti	0,32	0,29	0,27	0,28	0,30	0,32	0,33	0,37	0,43	0,46	0,45	0,49	0,52	0,60
Italia	0,57	0,59	0,56	0,54	0,64	0,68	0,67	0,61	0,64	0,63	0,62
Itävalta	0,62	0,62	0,63	0,65	0,62	0,66	0,67	0,65	0,66	0,66	0,66	0,65	0,70	0,80
Kreikka	0,27	0,27	0,26	0,28	0,31	0,28	0,26	0,26	0,30	0,33	0,33	0,30
Latvia	0,24	0,23	0,21	0,20	0,18	0,20	0,18	0,21	0,18	0,20	0,27	0,34
Liettua	0,34	0,29	0,29	0,37	0,35	0,33	0,37
Luxemburg	0,13	0,17	0,20	0,23	0,26	0,31	0,29	0,33	0,42	0,50
Malta	0,18	0,19	0,21	0,20
Portugali	0,48	0,49	0,51	0,56	0,58	0,60	0,67	0,61	0,64	0,73	0,72	0,78	1,02	1,13
Puola	0,41	0,40	0,39	0,40	0,38	0,39	0,31	0,29	0,32	0,32	0,30	..
Ranska	1,07	0,99	0,96	0,94	0,96	0,99	1,00	0,99	0,96	0,97	0,81	0,74	0,75	..
Romania	0,36	0,27	0,24	0,14	0,14	0,16	0,14	0,16	0,17	0,22	0,33	0,37	0,41	0,28
Ruotsi	1,06	..	0,76	0,72	0,70	0,82	0,88	0,92	0,88	0,87	0,85	0,81	0,81	0,90
Saksa	0,88	0,84	0,81	0,81	0,79	0,78	0,78	0,79	0,77	0,77	0,76	0,77	0,79	0,86
Slovakia	0,41	0,41	0,41	0,40	0,36	0,34	0,32	0,30	0,30	0,28	0,27	0,21	0,28	0,31
Slovenia	0,48	0,51	0,50	0,54	0,50	0,51	0,53	0,55	0,59	0,58	0,56	0,52	0,55	..
Suomi	0,95	1,10	1,07	1,04	0,98	0,97	0,97	1,00	1,01	1,03	1,02	0,97	0,98	1,10
Tanska	0,71	0,72	0,74	0,79	0,76	0,75	0,73	0,73	0,71	0,71	0,72	0,79	0,85	..
Tšekki	0,50	0,52	0,50	0,55	0,57	0,58	0,56	0,66
Unkari	0,41	0,37	0,39	0,43	..
Viro	0,41	0,33	0,31	0,39	0,37	0,38	0,40	0,51	0,50
EU-27	0,74	0,72	0,70	0,71	0,72	0,73	0,75	0,75	0,73	0,73	0,71	0,71
Islanti	0,70	0,70	0,97	0,97	0,94	0,94	1,01	1,08	0,89	0,88	0,85	0,83	0,88	0,98
Norja	0,77	0,73	0,76	0,73	0,65	0,69	0,76	0,77	0,75	0,71	0,73	0,76	0,73	0,84
Sveitsi	0,77	..	0,68	..	0,64	..	0,68	..	0,75	..	0,72
Venäjä	0,56	0,77	0,40	0,50	0,47	0,55	0,61	0,71	0,63	0,36	0,36	0,40	0,37	0,53
Israel	0,83	0,91	0,86	0,84	0,86	0,88	0,84	0,84	0,72	0,70	0,64	0,61	0,56	0,58
Etelä-Korea	0,59	0,62	0,69	0,72	0,73	0,74	0,78	0,80	0,83	0,91	0,98
Japani	0,56	0,58	0,60	0,63	0,65	0,70	0,72	0,73	0,72	0,71	0,70	0,68	0,70	0,74
Taiwan	0,64	0,77	0,77	0,81	0,82	0,78	0,88	0,80	0,83	..
Kanada	0,53	0,50	0,53	0,54	0,52	0,59	0,59	0,60	0,59	0,60	0,57	0,60
Yhdysvallat	0,89	0,87	0,84	0,83	0,84	0,89	0,97	1,04	1,07	1,04	1,02	1,01	0,99	..

1) Osittain ennakkotietoja tai arvioita. Lähteet: OECD, Main Science and Technology Indicators 2009–2; Eurostat; Tilastokeskus.

4. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2010

Hallinnonala ¹	Tutkimusrahoitus, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Osuus, %
Oikeusministeriö	2,1	1,2	59,6
Valtiovarainministeriö	7,1	4,2	59,2
Maa- ja metsätalousministeriö	97,6	92,0	94,3
Liikenne- ja viestintäministeriö	32,0	16,3	50,9
Työ- ja elinkeinoministeriö	763,4	101,5	13,3
Sosiaali- ja terveysministeriö	130,7	100,8	77,1
Ympäristöministeriö	20,0	11,3	56,7
YHTEENSÄ	1 052,8	327,3	31,1

1) Sosiaali- ja terveysministeriön tutkimuslaitoksiin sisältyvät myös yliopistolliset keskussairaalat, ympäristöministeriön hallinnonalalla huomioitu Suomen ympäristökeskus

5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot vuosina 2009 ja 2010

Tutkimuslaitos	Milj. € /2009	Milj. € /2010	Muutos 2009-2010 /Milj. €	Muutos 2009-2010 /Nim. %	Muutos 2009-2010 /Reaal. %
Ulkopoliittinen instituutti	3,1	3,1	0,0	0,9	-0,9
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	1,1	1,2	0,1	11,7	9,6
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	4,4	4,2	-0,2	-4,5	-6,3
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus	5,3	5,2	0,0	-0,2	-2,1
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	36,2	34,6	-1,6	-4,4	-6,2
Elintarviketurvallisuusvirasto	3,0	1,5	-1,5	-48,8	-49,7
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	9,6	9,0	-0,6	-5,8	-7,5
Metsäntutkimuslaitos	42,6	43,2	0,6	1,4	-0,5
Geodeettinen laitos	3,7	3,6	-0,1	-2,3	-4,1
Ilmatieteen laitos	14,1	16,3	2,2	15,9	13,8
Geologian tutkimuskeskus	12,3	11,0	-1,3	-10,5	-12,1
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	85,0	85,7	0,7	0,8	-1,1
Mittatekniikan keskus	2,6	2,5	-0,1	-2,7	-4,5
Kuluttajatutkimuskeskus	2,3	2,3	0,0	-1,2	-3,0
Säteilyturvakeskus	6,4	6,2	-0,2	-3,0	-4,8
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	36,9	34,2	-2,7	-7,3	-9,0
Työterveyslaitos	19,5	20,4	0,9	4,6	2,7
Suomen ympäristökeskus	11,1	11,3	0,2	2,2	0,3
YHTEENSÄ	299,0	295,7	-3,4	-1,1	-3,0

6. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot ja kokonaistutkimusmenot vuonna 2010

Tutkimuslaitos	Budjettirahoitus (milj. €)	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä (milj. €)	Ulkopuolisen rahoitus osuus, %	EU-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoitus yhteensä (milj. €)
Ulkopoliittinen instituutti	3,1	0,2	7,2	..	3,4
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	1,2	0,6	30,9	0,0	1,8
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	4,2	1,0	18,4	..	5,2
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus	5,2	0,5	8,4	..	5,7
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	34,6	15,7	31,1	1,1	50,3
Elintarviketurvallisuusvirasto	1,5	1,2	44,0	0,1	2,7
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	9,0	3,3	26,8	0,3	12,3
Metsäntutkimuslaitos	43,2	5,5	11,3	0,8	48,7
Geodeettinen laitos	3,6	1,9	34,4	0,2	5,5
Ilmatieteen laitos	16,3	7,3	30,8	0,9	23,5
Geologian tutkimuskeskus	11,0	2,3	17,1	0,5	13,3
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	85,7	168,3	66,3	24,8	254,0
Mittatekniikan keskus	2,5	0,5	15,9	0,2	3,0
Kuluttajatutkimuskeskus	2,3	0,9	29,6	0,3	3,2
Säteilyturvakeskus	6,2	0,8	11,6	0,6	7,0
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	34,2	29,0	45,9	3,0	63,2
Työterveyslaitos	20,4	9,9	32,7	1,2	30,3
Suomen ympäristökeskus	11,3	7,1	38,6	2,2	18,5
YHTEENSÄ	295,7	255,9	46,4	36,1	551,6

7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2000-2010

Hallinnonala	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eduskunta	2,1	3,1	3,3	3,3
Valtioneuvoston kanslia	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6	0,5	0,8	0,3	0,2	0,2
Ulkoasiainministeriö	8,8	8,8	6,3	10,1	12,3	11,9	8,2	8,9	10,5	13,1	9,2
Oikeusministeriö	1,0	1,3	1,1	1,2	1,6	1,7	2,0	1,9	2,1	1,9	2,1
Sisäasiainministeriö	3,9	4,0	6,7	9,4	12,9	11,7	11,7	11,8	0,7	0,8	0,8
Puolustusministeriö	16,3	20,6	21,3	41,5	35,0	53,3	47,1	41,3	49,8	34,7	56,3
Valtiovarainministeriö	6,1	5,8	6,3	7,7	7,7	9,5	9,8	8,5	8,0	8,6	7,1
Opetusministeriö	517,4	554,8	583,3	602,8	649,4	679,1	723,4	754,9	784,6	837,3	932,7
Maa ja metsätalousministeriö	76,3	81,6	87,0	92,4	97,1	100,7	99,6	101,9	99,5	101,7	97,6
Liikenne- ja viestintäministeriö	28,7	28,4	30,0	29,4	28,8	32,5	35,2	32,5	34,5	31,2	32,0
Kauppa- ja teollisuusministeriö	487,7	495,2	489,3	504,7	528,3	552,4	592,0	613,0
Työ- ja elinkeinoministeriö	677,6	723,5	763,4
Sosiaali- ja terveysministeriö	115,9	116,2	121,7	117,9	122,6	120,0	126,3	125,8	125,6	121,1	130,7
Työministeriö	8,8	10,9	10,6	11,2	14,0	14,1	13,0	12,8
Ympäristöministeriö	24,7	24,6	24,9	24,1	25,1	26,7	25,5	23,2	17,6	22,3	20,0
YHTEENSÄ	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 535,1	1 614,1	1 694,3	1 739,6	1 813,8	1 899,7	2 055,2

8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaali muutos hallinnonaloittain vuosina 2000-2010

Hallinnonala	T&k-rahoituksen reaali muutos, %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eduskunta	41,1	3,1	-2,5
Valtioneuvoston kanslia	-3,7	-23,5	22,8	-2,9	-1,6	122,9	-9,1	41,5	-66,6	-47,7	-1,9
Ulkoasiainministeriö	13,6	-3,8	-30,1	54,1	19,2	-5,6	-33,0	6,3	12,0	21,1	-31,6
Oikeusministeriö	-2,0	26,5	-17,1	8,9	23,6	2,8	17,8	-5,5	4,7	-12,3	4,6
Sisäasiainministeriö	-31,0	-0,2	62,1	37,0	33,7	-11,7	-2,3	-1,6	-94,3	7,2	-3,1
Puolustusministeriö	-13,6	21,9	0,4	89,2	-17,7	48,1	-13,7	-14,4	14,3	-32,3	59,0
Valtiovarainministeriö	-10,8	-8,8	5,4	19,1	-2,3	19,2	1,2	-15,7	-11,1	5,1	-18,9
Opetusministeriö	0,8	3,5	2,1	0,3	5,2	1,8	4,0	1,8	-1,4	3,5	9,3
Maa- ja metsätalousministeriö	-2,3	3,2	3,5	3,1	2,6	0,9	-3,4	-0,2	-7,5	-0,8	-5,9
Liikenne- ja viestintäministeriö	-9,0	-4,5	2,7	-4,8	-4,5	9,9	5,6	-9,9	0,6	-12,3	0,8
Kauppa- ja teollisuusministeriö	-4,2	-2,0	-4,1	0,2	2,2	1,8	4,6	1,0	.	.	.
Työ- ja elinkeinoministeriö	3,6	3,5
Sosiaali- ja terveysministeriö	-2,4	-3,2	1,7	-5,9	1,5	-4,8	2,8	-2,8	-5,3	-6,5	5,9
Työministeriö	40,9	19,2	-5,7	2,9	22,2	-2,2	-10,0	-3,8	.	.	.
Ympäristöministeriö	-7,5	-3,8	-1,8	-5,8	1,4	3,7	-6,9	-11,1	-28,0	22,6	-11,8
YHTEENSÄ	-2,1	0,7	-0,3	1,6	3,1	2,3	2,5	0,1	-1,1	1,6	6,2

9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen hallinnonaloittain vuosina 2000-2010

Hallinnonala	Osuus tutkimusrahoituksesta, %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eduskunta	0,1	0,2	0,2	0,2
Valtioneuvoston kanslia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulkoasiainministeriö	0,7	0,7	0,5	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,6	0,7	0,4
Oikeusministeriö	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Sisäasiainministeriö	0,3	0,3	0,5	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0
Puolustusministeriö	1,3	1,5	1,5	2,9	2,3	3,3	2,8	2,4	2,7	1,8	2,7
Valtiovarainministeriö	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,3
Opetusministeriö	39,9	41,0	42,0	41,5	42,3	42,1	42,7	43,4	43,3	44,1	45,4
M a a - ja metsätalousministeriö	5,9	6,0	6,3	6,4	6,3	6,2	5,9	5,9	5,5	5,4	4,7
Liikenne- ja viestintäministeriö	2,2	2,1	2,2	2,0	1,9	2,0	2,1	1,9	1,9	1,6	1,6
K a u p p a - ja teollisuusministeriö	37,6	36,6	35,2	34,7	34,4	34,2	34,9	35,2	.	.	.
T y ö - ja elinkeinoministeriö	37,4	38,1	37,1
Sosiaali- ja terveysministeriö	8,9	8,6	8,8	8,1	8,0	7,4	7,5	7,2	6,9	6,4	6,4
Työministeriö	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7	.	.	.
Ympäristöministeriö	1,9	1,8	1,8	1,7	1,6	1,7	1,5	1,3	1,0	1,2	1,0
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

10. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2009 ja 2010

Hallinnonala	T&k-rahoitus / valtion menot								
	Tutkimus- ja kehittämisrahoitus, milj. €			Hallinnonalan menot, milj. € ²			T&k-rahoitus hallinnonalan menoista, osuus %		
	2009	2010	muutos	2009	2010	muutos	2009	2010	muutos
Eduskunta	3,3	3,3	0,0	125,1	122,2	-2,8	2,6	2,7	0,0
Valtioneuvoston kanslia	0,2	0,2	0,0	79,2	78,1	-1,0	0,2	0,2	0,0
Ulkoasiainministeriö	13,1	9,2	-4,0	1 170,3	1 187,6	17,3	1,1	0,8	-0,4
Oikeusministeriö	1,9	2,1	0,1	794,5	789,7	-4,8	0,2	0,3	0,0
Sisäasiainministeriö	0,8	0,8	0,0	1 168,9	1 266,7	97,8	0,1	0,1	0,0
Puolustusministeriö	34,7	56,3	21,5	2 778,4	2 703,9	-74,5	1,2	2,1	0,8
Valtiovarainministeriö	8,6	7,1	-1,5	7 322,8	14 859,6	7 536,7	0,1	0,0	-0,1
Opetusministeriö	837,3	932,7	95,4	7 498,0	6 186,4	-1 311,6	11,2	15,1	3,9
Maa- ja metsätalousministeriö	101,7	97,6	-4,2	2 836,5	2 825,8	-10,6	3,6	3,5	-0,1
Liikenne- ja viestintäministeriö	31,2	32,0	0,9	2 108,8	2 195,0	86,2	1,5	1,5	0,0
Työ- ja elinkeinoministeriö	723,5	763,4	39,9	2 322,4	4 222,5	1 900,1	31,2	18,1	-13,1
Sosiaali- ja terveysministeriö	121,1	130,7	9,6	14 826,0	11 328,2	-3 497,8	0,8	1,2	0,3
Ympäristöministeriö	22,3	20,0	-2,3	316,4	328,1	11,7	7,0	6,1	-0,9
YHTEENSÄ¹	1 899,7	2 055,2	155,5	43 347,3	48 093,9	4 746,6	4,4	4,3	-0,1

1) Hallinnonalan menot yhteensä pl. valtionvelan kustannukset sekä Tasavallan Presidentin pääluokka

2) Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuudet on vuoden 2010 alusta lukien siirretty sosiaali- ja terveysministeriöstä valtiovarainministeriön pääluokkaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, mikä selittää muutosta näiden kahden hallinnonalan menoissa.

11. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2000-2010

Organisaatio	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yliopistot	346,4	349,8	377,7	393,3	407,9	421,9	433,3	448,9	452,2	490,0	506,3
Yliopistolliset keskussairaalat	59,4	56,7	56,7	48,7	48,7	40,7	48,7	48,7	48,7	40,0	40,0
Suomen Akatemia	153,8	187,1	184,9	188,6	214,6	225,6	259,5	276,6	298,0	309,0	384,4
Tekes	390,8	399,4	398,5	412,7	430,0	448,8	480,2	512,2	531,3	574,9	610,8
Valtion tutkimuslaitokset	215,8	219,8	234,4	239,5	250,0	262,1	283,1	289,0	286,1	299,0	295,7
Muu rahoitus	129,7	139,6	136,5	169,9	183,9	215,0	189,4	164,1	197,5	186,7	218,1
YHTEENSÄ	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 535,1	1 614,1	1 694,3	1 739,6	1 813,8	1 899,7	2 055,2

12. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaalimuutos organisaation mukaan vuosina 2000-2010

Organisaatio	T&k-rahoituksen reaalimuutos, %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yliopistot	3,2	-2,5	4,8	1,1	1,2	0,7	0,3	1,0	-4,5	5,1	1,4
Yliopistolliset keskussairaalat	-5,5	-7,9	-2,8	-16,6	-2,4	-18,7	16,8	-2,5	-5,2	-20,4	-1,9
Suomen Akatemia	-4,8	17,4	-4,1	-0,9	11,0	2,3	12,3	3,9	2,2	0,6	22,1
Tekes	-8,4	-1,4	-3,1	0,5	1,7	1,6	4,5	4,0	-1,6	4,9	4,3
Valtion tutkimuslaitokset	-0,1	-1,7	3,5	-0,8	1,9	2,0	5,5	-0,4	-6,1	1,4	-3,0
Muu rahoitus	6,8	3,9	-5,0	20,8	5,7	13,8	-14,0	-15,5	14,1	-8,3	14,6
YHTEENSÄ	-2,1	0,7	-0,3	1,6	3,1	2,3	2,5	0,1	-1,1	1,6	6,2

13. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen organisaation mukaan vuosina 2000-2010

Organisaatio	Osuus tutkimusrahoituksesta, %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yliopistot	26,7	25,9	27,2	27,1	26,6	26,1	25,6	25,8	24,9	25,8	24,6
Yliopistolliset keskussairaalat	4,6	4,2	4,1	3,4	3,2	2,5	2,9	2,8	2,7	2,1	1,9
Suomen Akatemia	11,9	13,8	13,3	13,0	14,0	14,0	15,3	15,9	16,4	16,3	18,7
Tekes	30,2	29,5	28,7	28,4	28,0	27,8	28,3	29,4	29,3	30,3	29,7
Valtion tutkimuslaitokset	16,7	16,3	16,9	16,5	16,3	16,2	16,7	16,6	15,8	15,7	14,4
Muu rahoitus	10,0	10,3	9,8	11,7	12,0	13,3	11,2	9,4	10,9	9,8	10,6
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

14. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapolitiittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2010

Tavoiteluokka	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Maa-, metsä- ja kalatalous	69,8	75,2	78,2	88,5	92,1	95,4	97,9	101,1	98,5	100,6	98,4
Teollisuuden edistäminen	370,5	393,3	388,0	390,3	397,3	421,2	460,1	414,2	405,6	465,0	490,6
Energia	70,1	57,9	58,4	66,4	75,6	77,9	74,3	135,5	159,5	150,1	166,2
Maanpuolustus	16,8	21,0	21,8	41,6	35,1	53,4	47,2	41,4	50,6	34,7	56,3
Maankamara, vesi ja ilmakehä	19,8	17,2	14,4	14,9	16,3	16,9	20,8	20,8	22,6	23,2	20,8
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	216,1	219,9	237,0	233,4	248,3	254,4	258,1	257,9	282,6	280,2	284,1
Kuljetus ja tietoliikenne	18,0	18,0	25,0	24,5	22,1	24,2	25,2	22,3	29,7	31,0	29,1
Asunnot ja yhdyskunnat	10,0	10,8	8,0	4,4	6,3	7,8	8,1	6,6	11,2	10,6	10,0
Ympäristönsuojelu	29,4	29,5	30,6	28,4	29,8	29,7	27,3	28,4	26,1	29,2	30,9
Työelämä ja työolosuhteet	21,7	24,4	13,0	14,9	20,6	22,1	20,8	21,5	19,4	18,2	21,4
Terveystieteet	88,3	86,9	103,8	96,5	102,3	94,7	105,0	104,9	115,8	109,6	107,3
Sosiaaliturva	11,9	13,0	10,1	11,0	6,5	6,3	5,7	6,2	6,7	8,7	7,5
Koulutus	1,6	1,8	1,9	1,9	2,5	2,7	2,8	3,9	10,2	8,3	4,1
Kulttuuri	10,8	11,4	16,0	16,1	14,0	18,2	12,9	11,2	11,0	10,6	14,0
Kansainväliset suhteet	10,3	10,1	7,8	9,3	11,5	8,7	9,9	11,0	13,8	16,4	12,5
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	14,1	14,0	20,8	26,5	32,9	40,1	40,3	41,9	38,7	37,5	47,4
Yleinen tieteen edistäminen	505,6	541,8	566,3	591,6	642,3	666,6	707,1	738,8	760,4	814,8	908,8
Yliopistot	346,4	349,8	377,7	393,3	407,9	421,9	433,3	448,9	452,2	490,0	506,3
Muu yleinen tieteen edistäminen	159,2	192,0	188,6	198,3	234,4	244,7	273,8	289,8	308,2	324,8	402,5
Avaruus	27,2	26,1	24,6	26,0	28,0	28,4	28,8	29,7	34,1	31,1	30,1
YHTEENSÄ	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 535,1	1 614,1	1 694,3	1 739,6	1 813,8	1 899,7	2 055,2

15. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaali muutos yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2010

Tavoiteluokka	T&k-rahoituksen reaali muutos, %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Maa-, metsä- ja kalatalous	-7,6	4,0	0,9	10,0	1,5	0,8	0,2	0,7	-7,7	-0,9	-4,0
Teollisuuden edistäminen	0,1	2,5	-4,2	-2,3	-0,7	3,2	6,7	-12,2	-7,1	11,2	3,5
Energia	-14,8	-20,2	-2,1	10,4	11,1	0,3	-6,9	77,8	11,6	-8,7	8,6
Maanpuolustus	-7,6	20,6	0,9	85,2	-17,6	48,0	-13,7	-14,4	15,8	-33,4	59,0
Maankamara, vesi ja ilmakedä	-11,0	-16,2	-18,7	0,5	7,0	0,7	20,1	-2,3	2,8	-0,3	-12,1
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	-2,3	-1,8	4,7	-4,4	3,8	-0,3	-1,0	-2,5	3,9	-3,8	-0,5
Kuljetus ja tietoliikenne	-0,6	-3,5	34,9	-5,1	-11,7	6,4	1,9	-13,7	26,0	1,2	-7,9
Asunnot ja yhdyskunnat	-26,2	4,0	-27,7	-47,1	40,9	20,3	1,0	-20,8	61,9	-8,4	-7,5
Ympäristönsuojelu	1,2	-3,1	0,6	-9,9	2,6	-3,1	-10,1	1,4	-13,0	8,7	3,7
Työelämä ja työolosuhteet	21,9	8,6	-48,3	11,5	34,6	4,6	-8,1	0,7	-14,1	-9,0	15,1
Terveystieteet	-4,5	-5,1	16,0	-9,7	3,5	-9,9	8,2	-2,5	4,7	-8,2	-3,9
Sosiaaliturva	-10,3	5,2	-24,5	5,6	-42,4	-6,1	-10,4	5,3	2,7	26,1	-15,7
Koulutus	-3,7	9,9	3,9	-3,9	26,4	4,5	3,7	34,0	149,9	-21,0	-51,1
Kulttuuri	2,6	2,2	35,9	-2,2	-15,2	27,2	-30,8	-15,7	-7,0	-6,2	29,7
Kansainväliset suhteet	13,5	-5,4	-24,9	15,8	20,0	-26,3	11,2	9,0	18,4	15,8	-25,2
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	-9,8	-4,0	44,3	23,7	21,0	18,7	-1,9	1,5	-12,4	-6,1	23,9
Yleinen tieteen edistäminen	1,0	3,4	1,5	1,4	6,0	1,0	3,6	1,9	-2,4	3,9	9,4
Yliopistot	3,2	-2,5	4,8	1,1	1,2	0,7	0,3	1,0	-4,5	5,1	1,4
Muu yleinen tieteen edistäminen	-3,4	16,4	-4,6	2,0	15,4	1,6	9,2	3,3	0,8	2,2	21,6
Avaruus	-19,6	-7,5	-8,4	2,9	5,1	-1,5	-0,8	0,5	8,9	-11,7	-5,0
YHTEENSÄ	-2,1	0,7	-0,3	1,6	3,1	2,3	2,5	0,1	-1,1	1,6	6,2

16. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen yhteiskuntapoliittisen tavoiteluokan mukaan vuosina 2000-2010

Tavoiteluokka	Osuus tutkimusrahoituksesta, %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Maa-, metsä- ja kalatalous	5,4	5,6	5,6	6,1	6,0	5,9	5,8	5,8	5,4	5,3	4,8
Teollisuuden edistäminen	28,6	29,1	27,9	26,9	25,9	26,1	27,2	23,8	22,4	24,5	23,9
Energia	5,4	4,3	4,2	4,6	4,9	4,8	4,4	7,8	8,8	7,9	8,1
Maanpuolustus	1,3	1,6	1,6	2,9	2,3	3,3	2,8	2,4	2,8	1,8	2,7
Maankamara, vesi ja ilmakedä	1,5	1,3	1,0	1,0	1,1	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	16,7	16,3	17,1	16,1	16,2	15,8	15,2	14,8	15,6	14,7	13,8
Kuljetus ja tietoliikenne	1,4	1,3	1,8	1,7	1,4	1,5	1,5	1,3	1,6	1,6	1,4
Asunnot ja yhdyskunnat	0,8	0,8	0,6	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,5
Ympäristönsuojelu	2,3	2,2	2,2	2,0	1,9	1,8	1,6	1,6	1,4	1,5	1,5
Työelämä ja työolosuhteet	1,7	1,8	0,9	1,0	1,3	1,4	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0
Terveystieteet	6,8	6,4	7,5	6,6	6,7	5,9	6,2	6,0	6,4	5,8	5,2
Sosiaaliturva	0,9	1,0	0,7	0,8	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4
Koulutus	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,4	0,2
Kulttuuri	0,8	0,8	1,1	1,1	0,9	1,1	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7
Kansainväliset suhteet	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,8	0,9	0,6
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	1,1	1,0	1,5	1,8	2,1	2,5	2,4	2,4	2,1	2,0	2,3
Yleinen tieteen edistäminen	39,0	40,1	40,8	40,7	41,8	41,3	41,7	42,5	41,9	42,9	44,2
Yliopistot	26,7	25,9	27,2	27,1	26,6	26,1	25,6	25,8	24,9	25,8	24,6
Muu yleinen tieteen edistäminen	12,3	14,2	13,6	13,6	15,3	15,2	16,2	16,7	17,0	17,1	19,6
Avaruus	2,1	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,9	1,6	1,5
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Laatusekste: tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Tilaston kohteena on valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja erityisesti sen kehitys vuodesta 2009 vuoteen 2010.

Tilasto sisältää tietoja julkisen sektorin organisaatioille valtion talousarviossa myönnetystä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta. Suomessa tehtävän t&k-toiminnan rahoituksen ohella tilasto kattaa myös eräiden kansainvälisten tiedejärjestöjen tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitusta. Euroopan unionin tutkimusohjelmien kansallisia rahoitusosuuksia varten talousarvioissa osoitetut varat eivät pääsääntöisesti sisälly laskelmiin. Muuttujana on t&k-rahoituksen määrä. T&k-rahoitusta tarkastellaan hallinnonaloittain sekä organisaation ja tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.

Tietoja käyttävät Suomessa julkinen tiede- ja teknologiahallinto budjettisuunnittelun apuna sekä kansainvälisiä vertailutietoja kokoavat Eurostat, OECD ja UNESCO. T&k-tiedoilla on myös yleistä poliittista merkitystä arvioitaessa Suomen ja EU:n kilpailukykyä suhteessa muihin alueisiin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla (t&k) tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Kriteerinä on, että toiminnan tavoitteena on jotain oleellisesti uutta. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksella tarkoitetaan valtion talousarviossa tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdennettuja määrärahoja ja myöntämisvaltuuksia eli aikeita käyttää rahaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkiseen rahoitukseen sisältyvät valtion virastojen ja laitosten käyttöön kohdennetut t&k-varat sekä valtionavut. Valtion liikelaitosten ja kuntien kehittämistyö ei ole laskelmissa mukana.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen (sosioekonomisen) tavoitteen mukaisessa jaottelussa on kyselylomakkeessa tilastovuodesta 2008 alkaen ollut käytössä Eurostatin uudistettu kansainvälinen NABS-luokitus (*Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets, rev. 2007*). Vaikka se on aikaisempaa versiota jonkin verran yksityiskohtaisempi, ei tietojen tilastoinnissa ole käytännössä tapahtunut muutoksia, sillä Tilastokeskus on jo muutenkin käyttänyt tarkempaa pohjoismaista Nordforsk-luokitusta, jonka mukaiset tiedot ovat olleet muunnettavissa vastaamaan NABS-luokitusta. Tietojen taulukoinnissa ja julkistuksessa käytetään edelleen Nordforsk-luokitukseen perustuvaa jaottelua.

Tiedonkeruusta ja tilaston laadinnasta vastaa Tilastokeskuksen Tiede-, teknologia- ja tietoyhteiskuntatilastot. Tiedonantajia ovat valtion keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset.

1.3 Lait ja asetukset

Tutkimus- ja kehittämistoimintatilastojen tuotannossa sovelletaan tilastolakia (280/2004). Lisäksi EU:n tiede- ja teknologiatilastoja koskeva Komission asetus (EY) N:o 753/2004 edellyttää tietojen keruuta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään postikyselyinä ja sähköisellä lomakkeella tutkimus- ja kehittämisrahoitusta jakavilta valtionhallinnon yksiköiltä. Tarvittaessa vastaajat saavat kyselylomakkeen myös erillisenä tiedostona. Tiedonantajia ovat keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset. Myös tutkimusprojekti voi olla tilastoyksikkönä. Eräiltä osin tiedot saadaan suoraan talousarvioesityksestä, näin mm. yliopistollisten keskussairaaloiden t&k-rahoitustiedot. Tiedonantajajoukkoa päivitetään vuosittain. Vuoden 2010 tiedonkeruussa otettiin mukaan yksi uusi vastaajayksikkö.

Menojen reaali muutosten laskennassa on indeksinä käytetty Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksiä (2000=100). Valtion kokonaismenot ja menot ilman valtion velkaa on deflatoitu kokonaismenojen indeksillä. Tutkimusmenojen deflaattorina on käytetty valtion kulutusmenojen indeksia. Vuoden 2009 hintaindeksitiedot

ovat ennakkollisia. Arvio kustannusten nousutasosta vuonna 2010 on saatu valtiovarainministeriön kansantalousosastolta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laadinnassa noudatetaan OECD:n määritelmiä ja suosituksia. Tutkimusrahoitus tilastoidaan budjetointi-, ei käyttövuoden mukaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoiksi lasketaan se osuus menoista, jolla rahoitetaan kyseisen määritelmän mukaista toimintaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rajaaminen jää kuitenkin kyselyn vastaajalle annettujen ohjeiden ja määritelmien perusteella, mikä saattaa aiheuttaa mittausvirhettä. Tilasto on kokonaistutkimus. Katoa ei käytännössä ilmene, sillä vastaajiin otetaan yhteyttä tarvittavissa määrin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitustilasto tilasto ilmestyy vuosittain. Tilastovuoden t&k-rahoitus perustuu hallituksen eduskunnalle antamaan esitykseen valtion talousarviosta. Ilmoitettuihin tilastovuotta koskeviin lukuihin eivät näin ollen sisälly eduskunnan hyväksymään talousarvioon mahdollisesti sisältyvät t&k-rahoitukseen kohdistuvat muutokset. Tilasto on vuosittain laadittu samoin perustein kuitenkin niin, että talousarvioesityksestä selvästi poikkeavat päätökset on otettu huomioon.

Talousarvioesitykseen perustuvien ennakkotietojen julkistamisajankohta on tilastovuoden helmikuu (t-10), hyväksytyyn tarkistettuun budjettiin perustuvien lopullisten tietojen tilastovuotta seuraava maaliskuu (t+3). EU:n komission regulaation vähimmäisvaatimus on edellisessä t+6 ja jälkimmäisessä t+12. Ennakkotiedot ovat käytännössä miltei lopullisia, sillä vain melko harvoin luvut muuttuvat lisätalousarvioiden tai tosiasiallisten maksatustietojen myötä. Päivitysten ja täydennysten myötä lopulliset luvut toimitetaan OECD:lle ja Eurostatille ja aikasarja korjataan seuraavaan, so. alkuperäistä kahta vuotta uudempaan julkaisuun, lähinnä sen liitetaulukoihin. Näin ollen vuoden 2010 tilastojulkistuksessa vuosien 2009 ja 2010 tiedot ovat ennakkollisia, vuotta 2008 koskevat ja sitä vanhemmat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan kokonaisuudessaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla, jossa on saatavilla myös pdf-muotoinen sähköinen julkaisu. Tilastotiedote julkistetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Internet-sivuilla julkaistavat muu materiaali toteutetaan suomeksi.

Tiedot julkaistaan myös valtion viranomaisten yhteisessä Research.fi-tiedeportaalissa, jossa on tietoja myös ruotsiksi ja englanniksi. Erillisselvityksiä tuotetaan asiakkaiden tilauksesta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tilastoa on varsinaisesti laadittu vuodesta 1975 lähtien. Tilasto siirrettiin vuonna 2002 Suomen Akatemiasta sellaisenaan Tilastokeskukseen.

Lasketatavassa ja –perusteissa on vuosien varrella tapahtunut varsin mittavia muutoksia. Suurimmat muutokset ovat olleet valtuuslaskentaan siirtyminen Teknologian kehittämiskeskuksessa vuonna 1993 ja Suomen Akatemiassa vuonna 1997, kiinteistömenojen sisällyttäminen laskelmiin vuodesta 1995 alkaen sekä yliopistollisten keskussairaaloiden erityisvaltionavun ottaminen mukaan laskentaan vuonna 1997. Suomen Akatemia on siirtynyt vuonna 2010 rahoituksessaan ns. kokonaiskustannusmalliin käyttöön. Tällöin nettotutkimuskuluihin lisätään täysimääräisesti rahoitettavan organisaation yleiskustannukset, minkä myötä rahoitustaso kasvaa merkittävästi aiempiin vuosiin verrattuna. Tämä Akatemian vuoden 2010 valtuuksiin sisältyvä tekninen, budjetointitavasta aiheutuva lisäys on 66 miljoonaa euroa. Kyselyn kohderyhmään lukeutuvat tilastoyksiköt päivitetään vuosittain.

Vuonna 2008 toimintansa aloittaneen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokka koostuu entisen kauppaja- ja teollisuusministeriön määrärahoista, ja osasta sekä työministeriön että sisäasiainministeriön pääluokan määrärahoja. Tässä tilastossa entisen työministeriön t&k-rahoitus sisältyy kokonaisuudessaan TEM:in hallinnonalan rahoitukseen. Eräiden sosiaali- ja terveysministeriön kautta jaettavien määrärahojen sisältöä on arvioitu uudelleen ja tulkintaa tarkistettu niin, että niistä t&k-toimintaan kohdennettavaa osuutta on vuoden 2010 tilastossa korjattu ylöspäin.

Sektoritutkimuslaitoksiksi luettavilla valtion tutkimuslaitoksilla on tutkimustehtävän lisäksi vaihtelevassa määrin mm. valvonta- ja muita viranomaistehtäviä. Tästä johtuen t&k-toimintaan kohdistuvan rahoituksen osuus niiden budjeteissa poikkeaa suuresti toisistaan. Tutkimuslaitosten määrä vaihtelee niiden lopettamisten ja toimintojen yhdistämisten vuoksi. Tutkimuslaitokset ovat rooleiltaan ja tehtäviltään hyvin erilaisia eikä selkeää kriteeristöä tutkimuslaitosten määrittelemiseksi ole. Yksittäisten laitosten määrittelemisessä valtion tutkimuslaitoksiksi on otettu huomioon niiden omat tai ministeriöidensä lausunnot niiden roolista.

Sektoritutkimuksen rakenteelliseen uudistamiseen liittyen Kansanterveyslaitos (KTL) ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus STAKES yhdistyivät 1.1.2009 Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi (THL). Merentutkimuslaitos lakkautettiin ja sen toiminta siirtyi 1.1.2009 lukien osaksi Suomen ympäristökeskusta (SYKE) ja Ilmatieteen laitosta.

Yliopistolaitoksen kokonaisuudistukseen liittyvä yliopistojen oikeudellisen aseman muuttuminen ei vaikuta tilastoituun tutkimus- ja kehittämisrahoitukseen. Uudistukseen liittyvät finanssisijoitukset eivät myöskään sisälly tilastoon, sillä Aalto-yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston säätiöt voivat käyttää vain niille osoitetusta pääomasta saatavia tuottoja tutkimustoimintansa rahoittamiseen.

Valtionhallinnossa on tapahtunut vuoden 2010 alussa eräitä muita rakenteellisia uudistuksia, mm. tie- ja ratahallinnon, sekä merenkulun ohjauksen yhdistyminen Liikennevirastoksi. Viraston toimintamomentilta rahoitetaan myös tutkimus- ja kehittämistoimintaa, mutta muutos ei vaikuta tilaston sisältöön.

T&k-rahoitustilastojen tuottamat tiedot ovat OECD:n ja EU:n jäsenmaissa ovat kokonaistasolla vertailukelpoisia. Merkittävimmät eroavuudet maiden välillä ilmenevät rahoituksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaisessa luokittelussa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa –tilasto kuvaa julkista t&k-rahoitusta; Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilasto puolestaan kuvaa t&k-toiminnan menoja. T&k-menotilastossa (toteuma) oleva julkinen rahoitus ei välttämättä ole sama kuin rahoitustilaston julkinen t&k-rahoitus (aikomukset). T&k-rahoitustilastoon, toisin kuin tutkimustilastoon, sisältyy myös kansainvälisten järjestöjen ja organisaatioiden jäsenmaksuja ja rahoitusosuuksia. T&k-toiminnan perusmääritelmä on molemmissa tilastoissa sama.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tiede, teknologia ja tietoyhteiskunta 2010

Lisätietoja

Tero Luhtala (09) 1734 3327
Raili Kouvalainen (09) 1734 3513
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds

tiede.teknologia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1459-9074 (pdf)